

Kokkuvõtte teemal: Mesilashaiguste tõrje ja meemesilaste seire tulemused 2012 ja 2013.

Aeg ja koht: Otepää AMS korraldatud õppe- ja teabepäev Otepää Aianduse- ja Mesinduse seltsi majas Jakob Hurda tänav 5, Otepää linn, Otepää vald, Valga maakond.

06.juulil 2013

Lektor: Arvi Raie, Lektorileping PR-9-1.4-70

Mesilaste haigustest ja kevadise tarulangetise proovide kogumisest 2013.a.

Mesilasperede kadude uuringute põhitähelepanu oli pööratud kahjuritele, haigustele ja pestitsiididele. Võrreldes erinevate riikide kadusid võib märgata tugevat erinevust aastate lõikes.

Kevadise tarulangetise seire eesmärgid:

1. Selgitada välja järgmiste mesilaste haiguste esinemine:

-Nosematoos tekitaja *Nosema apis*

-Akarapidoos tekitaja *Acarapis woodi*

-Varroatoos tekitaja *Varroa destructor*

2. Koguda andmeid talvitunud mesilasperede tervisliku seisukorra kohta (esinevad haigused).

3. Selgitada välja hukkunud mesilasperede arv (põhjused).

4. Koguda andmeid mesilasperede ravi kohta.

Proovid uuritakse Veterinaar- ja Toidulaboratooriumis. Uurimiskulud maksab Eesti Mesinike Liit Eesti riikliku mesindusprogrammi 2010-2013 raames.

Kokku uuriti 53 langetise proovi, mis olid pärit 19 mesilast. Küsitluslehel saadud info põhjal oli 154 mesilasperest surnud 32 mesilasperet, millest haiged oli 17. **Suremus valimi põhjal oli 20,8%.**

53 langetise proovist **ei leitud ühtegi positiivset proovi akarapidoosile ehk trahhealestale.**

Nosematoosi ehk kevadist kõhulahtisust põhjustava tekitaja *Nosema Apis* esinemissagedus oli **47,17%**, millest **32 %** proovidest esines väga tugev nakkus, **16 %** oli tugev nakkus, **52 %** nõrk nakkus.

Varroatoosi tekitaja *Varroa destructor* esinemissagedus oli 77,36%, millest **24,4 %** proovidest oli väga tugev lestaga tabandumine, **17 %** oli tugev ja **58,5 %** nõrk lestaga tabandumine.

Varroatoosi ravist

Suuremat tähelepanu on hakatud pöörama sipelghappe kasutamisele. Kasutatakse vanu ja uusi ravimeetodeid. Nende vaheline võrdlus ja analüüs. Kasutavad preparaadid: Krämerplatte, Burmeister, Nassenheider, Apidea, Liebigs dispenser, Tedbladsburk FAM-Liebefeld, Wyna-Deluxe, Apicure, MiteGone, MAQS.

Nassenheider uus modifitseeritud kasutamine tagab paremaid tulemusi. Kanada uus toode Mite Away Quick Strips kasutamine ja selle võrdlus. Toimeaine on sipelghape.

Kõrvaltoimeks on suurenenud mesilasemade hukkumine ravimise käigus.

Apistan on Eestis kasutusel juba alates 1992.

Varroalest jõudis Eestisse 1979 ja 1982 oli parasiit levinud üle Eesti. Alates sellest on Eestis kasutatud mitmeid tõrjemeetodeid (füüsiline, biotehnoloogiline ja keemiline). Eesti ML soovitus on minna üle orgaaniliste (hapete) vahendite kasutamisele. Seoses sellega korraldatakse seminare ja õppusi, üle on võetud skandinaavias (Taanis, Rootsis ja Soomes) kasutatavad tõrjemeetodid. 2010 ja 2011 kasutati varroatoosi tõrjeks 52% Beevital, 23%

oblikhapet, 22% erinevaid ravimeid, 2% sipelghapet. Viidi läbi ravimite mõju hindamine 240 mesilasperes, mis olid jaotatud 6 erinevasse gruppi. Uuringute tulemusel ainult Bayvarol ja Gabon PA näitasid tõhusust kõigis piirkondades ja mesilasperede suremust ei täheldatud järgmisel sügisel pärast ravi. Oblikhappe ja Apiquardi (toimeaine tümool) mõju oli kõikumine erinevates mesilatest.

Ainult 10% mesinikest teab õiget ravimite kasutamist ja vahetust, ning oskab hinnata mesilasperede nakatumist ja varroalest mõju mesilasperele. 90% mesinikest teab, et mesilasperesid tuleb ravida iga aasta ja teeb seda vähemalt 1 kord aastas. Sellegi poolest surevad mesilased pärast 6-8 aastat isegi juhul kui neid on ravitud üks kord aastas. Põhjuseks on ravi efektiivsus, mis on varroalesta suhtes keskmiselt 85%. Kui lestade arvukus 1kg ehk 10000 mesilase kohta on tõusnud 500 või enam lestani, mesilaspered hukuvad.